

'Hammerklavier' van Sokolov diep ernstig

KLASSIEK Grigory Sokolov, piano. Werken van Schubert en Beethoven. Gehoord 17/3, Concertgebouw.

★★★★☆

De Russische pianist Grigory Sokolov is al jaren een publieksliefeling in de serie Meesterpianisten in het Concertgebouw. Hij heeft wereldwijd de reputatie alles wat hij uitvoert een tijdloos ouderwetse grandeur te geven. Dat maakte dat er met spanning uitgekeken werd naar zijn visie op Beethovens legendarische *Hammerklaviersonate*.

Dat pakte aanvankelijk minder briljant uit dan gehoopt, omdat Sokolovs diep ernstige, in de grootse, oude Russische pianostijl gewortelde interpretatie hard botst met de ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk van de afgelopen veertig jaar. Er is veel interessants bedacht over Beethovens componeren en de historische context daarvan. Sokolov speelt Beethoven puur en oprecht, maar vanuit zijn eigen muzikale horizon. Dat gaat voorbij aan voor Beethoven fundamentele zaken als de ironie en het classicisme dat hij ook in zijn meest romantische muziek bewaarde.

De *Hammerklaviersonate* is meer dan zwaartillende grandeur en in de eerste twee delen is het stuk lang niet zo rechtlijnig als Sokolov het voorstelde. Het eerste *Allegro* is veel sneller bedoeld dan het gisteravond klonk. Het *Scherzo* dat daarna volgt, is een bijtende satire waarin Beetho-

ven zijn eigen openingsthema op de hak neemt en een grimmig, geestig spel speelt met het conflict tussen een bes en een b, dat zo belangrijk is voor de structuur van het hele werk. Dat kwam er in de zwaar in klank gezette, bloedserieuze opvatting van de Russische pianist niet uit.

Het *Adagio* past veel beter bij het diep ernstige musiceren en de grootse pianistiek van Sokolov en daar begon dan toch een bijzondere uitvoering contouren te krijgen. Het werd geweldig in de in beton gegoten uitvoering van de compromisloze driestemmige fuga waarmee deze sonate besluit. Sokolov gaf dat magistraal meedogenloos en bijna krachtdadig gespeeld gestalte.

Ook Schubert klinkt bij Sokolov meer naar Dostojevski dan naar het Wenen waarin de muziek is gecomponeerd, maar omdat Schubert net als nogal wat Russen niet zo'n lachebekje was, gaat dat goed samen. Sokolov is bovendien wars van sentiment en daar vaart Schuberts muziek zeer wel bij. De woeste horde Kozaken waarin de dansende Hongaren veranderden die Schubert in het derde *Klavierstück D946* portretteerde, zijn niet conform de muzikale werkelijkheid van de componist, maar het is fantastisch om Schubert ook eens ontdaan van alle kleinburgerlijk romantische ondertonen te horen. Schuberts muziek werd meer dan die van Beethoven losgezongen van de tijd en dat maakt Sokolov bijzonder.

ROELAND HAZENDONK

Het Parool, 18-03-'13